

MOTIE- BUNDEL

Congres juni 2025

Inhoudsopgave

Moties blok 1	4
Motie 1: Onze toekomst, onze visie (Rick Baerends)	5
Motie 2: Een links verhaal, een winnend verhaal (Julia Matser)	7
Motie 3: No business as usual – voer een antifascistische strategie! (Paul L. Smits)	9
Motie 4: Keerpunt '25 - vorm een links-progressief blok (Vincent Heerink)	11
Moties blok 2	13
Motie 5: Ondersteunen van boycotts, desinvestering en sancties (Peter Laban)	14
Motie 6: Opschorten EU-Israël Associatieovereenkomst (Job de Haan)	16
Motie 8: Versterk vertrouwen op Palestijnse kwestie in woord en daad (Willa Stoutenbeek)	18
Moties blok 3	20
Motie 9: Afwijzen van de racistische en uitsluitende ideologie, zoals dominant in Israël (Rik Hoevers)	21
Motie 10: GroenLinks/PvdA staat op tegen genocide en apartheid gepleegd door Israël, nu en in de toekomst (Nassreddin Taibi)	23
Motie 11: Stop de Genocide in Palestina (Peter Laban)	25
Motie 12: Palestijnen steunen bij recht op zelfbeschikking (Iman Abrontan)	27
Moties blok 4	29
Motie 13: Doorbreek het migratiedebat! (Louisa Tumiwa)	30
Motie 14: Vergroot draagvlak voor migratie met opvangbeleid op basis van gelijkwaardigheid (Iman Abrontan)	33
Moties blok 5	35
Motie 15: Veiligheid en duurzame vrede – een realistisch alternatief voor militarisering (Baukje Harmsma)	36
Motie 16: Internationale solidariteit: ook voor stabiliteit en veiligheid (Frans Dekker)	39
Motie 17: Kernwapenbeheersing en gefaseerde afbouw van kernwapens (André Knottnerus)	41
Motie 18: Geen steun aan samenwerking met projecten die mensenrechten, natuur en biodiversiteit schenden in West-Papua (Ruchama Bwefar)	43
Moties blok 6	45
Motie 19: Maak Europadag (9 mei) een breed bekende feestdag in Nederland (Adriaan Hebly)	46
Motie 20: Vrij(heid) met Ketikoti (Riiziane Golamun)	47
Motie 21: Hoog tijd voor een beter werkend Zorgsysteem (Lewi Vogelpoel)	49
Moties blok 7	51
Motie 22: Verdediging van dubbele nationaliteit als instrument van inclusie (Daphne van Doorn)	52

Motie 23: Uitvoering van artikel 24 van het VN-verdrag handicap: het recht op inclusief onderwijs (Trix Grooff)	54
Motie 24: Pride = protest = een grondrecht (Ivo van Spronsen)	56
Motie 25: Maak bijstand in het stembokje structureel mogelijk voor mensen met een beperking en mensen die laaggeletterd zijn (Rian Bolt-Lavrijssen).....	57

Moties blok 1

- Onze toekomst, onze visie (Rick Baerends)
- Een links verhaal, een winnend verhaal (Julia Matser)
- No businnes as usual - voer een antifascistische strategie (Paul L. Smits)
- Keerpunt '25 - vorm een links progressief blok (Vincent Heerink)

Motie 1: Onze toekomst, onze visie (Rick Baerends)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Jongeren, de werkende klasse en andere kwetsbare groepen de dupe zijn van decennia aan neoliberal overheidsbeleid, onder andere door de liberalisering van de woningmarkt, de bezuinigingen op het onderwijs en het vooruitschuiven van het oplossen van de klimaatcrisis;
- Jongeren, de werkende klasse en andere kwetsbare groepen door dit kortetermijnbeleid dat alleen ten gunste is van de rijke klasse geen zekerheid hebben op hun toekomst;
- Onze samenleving in de bredere zin kampt met enorme uitdagingen zoals de klimaatcrisis, enorme vermogens- en inkomensongelijkheid, de woningcrisis, institutioneel racisme, sociale ongelijkheid, de opkomst van extreemrechts;
- Deze uitdagingen symptomen zijn van het huidige kapitalistische systeem;
- Het huidige kapitalistische systeem gepaard gaat met de systematische uitbuiting van mens en natuur en dat deze uitbuiting alleen de aller bovenste laag van de samenleving ten goede komt;

Overwegende dat:

- Het huidige kapitalistische systeem ten grondslag ligt aan de grote uitdagingen van onze tijd;
- Het voor jongeren, de werkende klasse en andere kwetsbare groepen, maar ook breder voor onze samenleving en onze planeet het van essentieel belang is om deze grote uitdagingen van onze tijd aan te pakken;
- Het belangrijk is om te erkennen dat het huidige kapitalistische systeem de grondoorzaak is achter de grote problemen van onze tijd;
- We toe moeten naar een systeem waarin een radicaal eerlijke verdeling van kennis, macht en inkomen centraal staat. We toe moeten naar een systeem waarin solidariteit met mens en natuur centraal staat, waarbij we de politieke democratie versterken en we de economie democratiseren;
- Om het huidige systeem te veranderen, moeten we als linkse beweging in contact staan met de vakbonden, maatschappelijke organisaties en activistische bewegingen;

Spreekt uit dat:

- Het huidige kapitalistische systeem ten grondslag ligt aan een groot deel van de huidige problematiek zoals de klimaatcrisis, wooncrisis, inkomensongelijkheid en discriminatie;

Roept op aan de gezamenlijke fracties van de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement:

- Actief en continu te pleiten voor systeemverandering, waarin solidariteit met mens en natuur en een radicaal eerlijke verdeling van kennis, macht en inkomen centraal staat.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De fracties in de Tweede Kamer, Eerste Kamer, en het Europees Parlement bedanken de indiener van de motie en sluiten zich aan bij de inhoud.

Motie 2: Een links verhaal, een winnend verhaal (Julia Matser)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Links in Nederland historisch klein is, en (extreem)rechts juist ongekend groot is, met extreemrechts zelfs in het centrum van de regeringsmacht;
- Links soms meebeweegt met rechtserre standpunten en retorieken, vanuit het idee dat de kiezer hiermee (terug)gewonnen kan worden, met name als het gaat om progressieve/culturele thema's waar deze kiezer zich zorgen om zou maken;
- Links door de decennia heen soms ook op de economische as te weinig onderscheidend is geweest van de neoliberale status quo;
- Links als uitdager van die status quo historisch te maken krijgt met (extreem)rechtse anti-linkse propaganda, waardoor links er soms toe bewogen is haar eigen linkse, maar ook 'socialistische', 'woke', 'progressieve', etc. termen én bijbehorende ideeën te verdoezelen of zelfs te verlaten.

Overwegende dat:

- Het cruciaal is dat links weer groot wordt, zodat we de grote vraagstukken van onze tijd (de klimaatcrisis, de gigantische ongelijkheden) kunnen oplossen en een sociale en duurzame samenleving voor iedereen kunnen bouwen;
- Het geen succesvolle strategie is om op te schuiven naar het midden als het gaat om culturele thema's, omdat kiezers voor wie cultureel conservatisme echt belangrijk is, liever gaan voor de real deal, terwijl het wel leidt tot verlies van het bestaande progressieve electoraat;
- Het wél een succesvolle strategie is om te politiseren op de economische as, omdat uit onderzoek blijkt dat de meeste kiezers het eens zijn met een links economisch verhaal;
- Het bij succesvol politiseren belangrijk is om de oorzaken van de problemen bloot te leggen, zoals in dit geval: (fossiele) grote bedrijven en hun aandeelhouders, de rijken en de superrijken, huisjesmelkers, speculanten – en bovenal het systeem dankzij welke zij kunnen profiteren en waar de werkende klasse én de planeet voor moeten opdraaien;
- Het daarnaast belangrijk is om een echt links economisch alternatief te presenteren dat zich onderscheidt van de neoliberale status quo, met systematische en structurele oplossingen waardoor alle mensen in plaats van een handjevol vervuilende graaiers aan de top het voor het zeggen krijgen, zoals door: bedrijven democratiseren, publieke voorzieningen in gemeenschapshanden, serieuze belasting van de 1%, etc.
- Zo'n systeemkritisch links economisch verhaal, dat de sociale en ecologisch rechtvaardige strijd van de werkende klasse en andere gemarginaliseerde groepen met elkaar verbindt, bovendien ook nodig is om aansluiting te vinden bij de rest van de linkse beweging, zowel binnen als buiten het parlement, en zo een breed links machtsblok te vormen.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Lekker links te durven zijn;
- Een systeemgericht links economisch verhaal uit te dragen, en daarin:
 - De achterliggende systemische oorzaken van problemen bloot te leggen (zoals: de vermarkting van de volkshuisvesting en andere publieke voorzieningen, miljarden aan fossiele subsidies, belastingontduiking);
 - Te benoemen wanneer rechtse politiek deze oorzaken juist in stand wil houden en de aandacht tracht af te leiden middels zondebokpolitiek;
 - Te pleiten voor ambitieuze oplossingen die deze oorzaken structureel oplossen en bijdragen aan het bouwen van een nieuw, democratisch economisch systeem, waarin sociale rechtvaardigheid, ecologische grenzen en internationale solidariteit centraal staan;
 - De strijd van de werkende klasse en andere systemisch gemarginaliseerde groepen voor sociale en ecologische rechtvaardigheid samenhangend met elkaar te verbinden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie en sluit zich aan bij de inhoud.

Motie 3: No business as usual – voer een antifascistische strategie! (Paul L. Smits)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- In de afgelopen jaren een wereldwijde heropleving van radicaal-rechtse, reactionaire en fascistische* bewegingen heeft plaatsgevonden, die ook in Nederland regeringsmacht heeft bereikt;
- Ook centrumrechtse partijen hun discours overnemen en daarmee het zogenaamde “Overton-venster” (het spectrum van ideeën die als algemeen aanvaardbaar worden beschouwd) verschuift;
- Zowel in Nederland als elders in Europa – waaronder Rusland, Turkije, Hongarije en Italië – zulke bewegingen de democratie onder druk zetten, hevige schade toebrengen of zelfs vernietigen;
- Dit gepaard gaat met een afbraak van rechtsstatelijkheid en mensenrechtenschendingen, die kwetsbare groepen die tot zondebok gemaakt worden, het hardst raken.

Overwegende dat:

- PvdA en GroenLinks, en hun historische voorlopers, sterk verbonden zijn met de geschiedenis van het antifascistische verzet in Nederland;
- Fascistische, radicaal-rechtse, en reactionaire bewegingen progressieve en emancipatoire verworvenheden en doelen terug willen draaien of tegen willen houden;
- De regeringsdeelname van deze bewegingen erop gericht is om het draagvlak voor hun afbraakpolitiek te versterken door bestaande problemen in stand te houden of te verergeren, bijvoorbeeld door het asielbeleid nog erger te laten falen;
- Deze bewegingen systematisch het vertrouwen ondermijnen in de fundamenteën van de rechtsstaat, zoals onafhankelijke rechtspraak en persvrijheid, door rechters en andere instituties openlijk aan te vallen wanneer uitspraken of regels hun belangen schaden;
- Deze bewegingen daarnaast historisch vooral het belang van de rijke, kapitalistische klasse te dienen, en anti-progressieve/anti-linkse retoriek en zondebokpolitiek inzetten om de aandacht hiervan af te leiden;
- Wanneer deze krachten de regeringsmacht in handen hebben, het respecteren van sommige gangbare politieke normen door GroenLinks/Pvda de indruk kan wekken dat hun politieke doelen legitiem zijn;
- De huidige politieke situatie met extreemrechts in het kabinet daarom vraagt om een strategische inzet via principiële parlementaire en extraparlamentaire oppositie, die de macht van radicaal-rechtse, reactionaire en fascistische krachten direct dient in te perken en op termijn beoogt af te breken.

Spreekt uit dat:

- GroenLinks-PvdA een antifascistische politieke beweging is in haar overtuiging en haar handelen, en solidair staat met democratische antifascistische bewegingen buiten het parlement.

Roept op aan de gezamenlijke fracties van de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement:

- In ons politieke handelen een antifascistische strategie leidend te laten zijn, en hierbij:
- Radicaal-rechtse, reactionaire en/of fascistische ideologieën van partijen en hun politici te benoemen;
- Radicaal-rechtse, reactionaire en/of fascistische strategieën van partijen en hun politici te doorbreken, door de aandacht steeds te richten op daadwerkelijke oorzaken van problemen;
- Te verzekeren dat ons politiek handelen en onze politieke communicatie deze ideologieën niet normaliseert, legitimeert of faciliteert;
- Hierbij extra alert te zijn op de thema's die voor de strategieën van radicaal-rechtse, reactionaire en/of fascistische partijen relevant zijn, zoals transrechten, migratie, demonstratierecht en de democratische rechtsstaat, en op deze thema's:
- In beginsel te voorkomen gezamenlijk met deze partijen wetsvoorstellen en moties te ondertekenen, ongeacht wie deze indient;
- In beginsel tegen wetsvoorstellen en moties te stemmen die door deze partijen zijn ingediend;
- Steeds actief te bezien hoe met inzet van parlementaire instrumenten kan worden bijgedragen aan het beschermen en versterken van democratische rechtsstaat, fundamentele vrijheden en sociale cohesie.
- Een duidelijke lijn te trekken wanneer manifestaties van progressieve waarden en verworvenheden -zoals dag van de arbeid, pride, dodenherdenking en bevrijdingsdag- ondermijnd worden door de aanwezigheid van radicaal-rechtse, reactionaire en/of fascistische krachten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie omarmt de motie. In de Kamer werkt de fractie dagelijks aan het versterken van de democratische rechtsstaat, fundamentele vrijheden en sociale cohesie. Waar mogelijk werken we samen met mensen en organisaties buiten het parlement om onze democratische rechtsstaat verder te versterken. We werken niet samen met partijen die deze fundamentele democratische waarden niet steunen.

Motie 4: Keerpunt '25 - vorm een links-progressief blok (Vincent Heerink)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Het kabinet gevallen is en er weer nieuwe verkiezingen aankomen
- (Radicaal-) rechtse partijen de ruimte hebben gegeven aan extreemrechts in de regering, wat geleid heeft tot een verdere normalisering van extreemrechts gedachtegoed;
- Het risico bestaat dat (overwegend) progressieve partijen in die normalisering worden meegetrokken als wij niet eensgezind een blok vormen;
- Wij een principebesluit hebben genomen om als GroenLinks-PvdA samen verder te gaan in een nieuwe linkse politieke beweging;
- Bredere linkse en progressieve samenwerking belangrijk is om onze gezamenlijke doelen te bereiken;
- Linkse samenwerking in vele vormen en met vele partijen vormgegeven kan worden;

Overwegende dat:

- De partijen die de (radicaal-)rechtse demissionaire regering steunen, zelfs zonder deelname van de extreemrechtse PVV, nog steeds diens beleid en ideeën blijven doorvoeren en normaliseren;
- Het antwoord daarop een resolute en zo breed mogelijke afwijzing van reactionaire en (radicaal-)rechtse politiek moet zijn;
- Het vormen van linkse samenwerking als volksfront historisch gezien een belangrijke strategie tegen (opkomend) fascisme is;
- In andere landen blokvorming recent tot grote electorale successen heeft geleid, zoals in Frankrijk met het Nouveau Front Populaire;
- Een dergelijk volksfront ook in Nederland een hoopvol alternatief kan bieden voor het rechtse afbraakbeleid, dat ook na de verkiezingen doorzet in regeringsmacht;
- Een progressief blok ook in Nederland in het verleden tot electoraal succes en een progressieve regeringscoalitie heeft geleid, met het historische Keerpunt '72;
- De SP een eerste toenadering heeft gezocht door publiekelijk op te roepen tot samenwerking met linkse partijen om een alternatief te bieden tegenover rechts;

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Te investeren in de relaties met zoveel mogelijk linkse en progressieve partijen (waarbij in ieder geval gekeken wordt naar SP, PvdD, DENK, Volt, D66), met als doel het creëren van een krachtig en overtuigend breed links alternatief onder de noemer '#Keerpunt25' en het vergroten van het politiek draagvlak daarvoor;
- Met andere fracties de inhoudelijke politieke raakvlakken in kaart te brengen op het gebied van o.a. rechtsstaat, klimaat, het bestrijden van (kansen)ongelijkheid, eerlijk delen, het herstel van een sterke publieke sector, de aanpak van de wooncrisis, arbeidsmarkt, het bestrijden van opkomend racisme en het

versterken van natuur, dierenwelzijn en biodiversiteit, en zich in te zetten voor een gezamenlijk (punten)plan op deze thema's;

- Uit te dragen dat zo'n gezamenlijke inzet een aantrekkelijk alternatief is op het huidige regeringsbeleid en hiermee de linkse/progressieve agenda #Keerpunt25 voorafgaand aan de verkiezingen als een gamechanger in het hart van het publieke debat te plaatsen, wat voortgezet kan worden in de machtsvorming na de verkiezingen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie gelooft in de kracht van samen. Samen brengen we Nederland weer vooruit. Versnippering zorgt voor stilstand, dus als we echt een vuist willen maken tegen rechts moet links zich zoveel mogelijk verenigen. Om deze reden geloven we in de samenwerking met GroenLinks en PvdA en zullen we altijd de hand uitsteken naar andere linkse, progressieve en democratische partijen om onze idealen waar te maken. We kunnen ons inspannen om waar mogelijk samen te werken met ook andere linkse partijen, maar geen beloftes doen over de uiteindelijke resultaten. Uiteindelijk zijn we natuurlijk ook afhankelijk van de bereidheid van de andere partijen op dit punt.

Moties blok 2

- Ondersteunen van boycotts, desinvestering en sancties (Peter Laban)
- Opschorten EU-Israël Associatieovereenkomst (Job de Haan)
- Versterk vertrouwen op Palestijnse kwestie in woord en daad (Willa Stoutenbeek)

Motie 5: Ondersteunen van boycotts, desinvestering en sancties (Peter Laban)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- GroenLinks zich in het verleden slechts zeer aarzelend heeft uitgesproken voor ondersteuning van sancties, boycotts en desinvesteringen, en dat het in het 2022 Congres een motie hiertoe heeft afgestemd.
- Dat het huidige beleid van zachte diplomatie en gebrek aan concrete druk, boycotts en sancties niet hebben geleid tot gewijzigd beleid van de regering van Israël.
- Economische en andere boycotts hebben, als geweldloos middel, in het verleden aantoonbaar bijgedragen aan het stoppen van geweld tegen burgers en – zoals in het geval van Zuid-Afrika – aan het einde van Apartheid.

Overwegende dat:

- GroenLinks zich inzet voor naleving van internationaal recht en mensenrechten.
- De regering van Israël zich schuldig maakt aan oorlogsmisdaden, waaronder, naar het oordeel van het Internationaal Gerechtshof, zeer waarschijnlijk (“plausible”) genocide.
- Leden van de regering van Israël zich herhaaldelijk hebben uitgesproken voor vormen van etnische zuiveringen, en de Israëlische regering die lijkt voor te bereiden, gelet op het onleefbaar maken van Gaza, het organiseren van hongersnood in dit gebied en de aanzet tot een soortgelijk beleid in de Westelijke Jordaanoever.
- Amnesty International een onderbouwd rapport heeft gepubliceerd waaruit blijkt dat er sprake is van Apartheid.
- Het boycot, desinvestering en sancties initiatief uitgaat van een vreedzame burgerrechtenbeweging, ondersteund door 170 maatschappelijke organisaties in Palestina.
- Deze BDS-beweging op geen enkele wijze beschuldigd kan worden van niet-legitieme handelingen.
- Vreedzame initiatieven die een einde willen maken aan de illegale bezetting door Israël legitiem zijn.

Roept op aan de gezamenlijke fracties van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en het Europees Parlement om:

- Initiatieven te nemen tot:
 - Gerichte boycotts als het gaat om producten uit de illegaal bezette gebieden, en inzetten op handhaven van regels om oorsprong en plaats van herkomst bepaling mogelijk te maken, zodat de Palestijnse bevolking in de bezette gebieden kan worden ontzien
 - Een wapenboycot en de opschorting van de EU – Associatie Overeenkomst

- Economische sancties tegen Israël, en tegen alle bedrijven, instellingen en individuen die de illegale nederzettingen in stand houden
- Gerichte persoonssancties zoals inreisverboden, bevrozing van tegoeden en een verbod op financiële transacties tegen Israëlische regeringsleiders
- Ondersteuning in deze van Palestijnse maatschappelijke organisaties.
- En te erkennen dat dergelijke maatregelen op legitieme wijze kunnen bijdragen aan het uitoefenen van druk op de Israëlische regering om de genocide en illegale bezetting te stoppen, net als zijn zeer radicale en de-humaniserende politiek van verdringing en apartheid van Palestijnen zowel in de Gazastrook als in de Westelijke Jordaanoever.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: ontraden

GroenLinks-PvdA is voor stevige sancties tegen Israël om de illegale bezetting en de genocide te stoppen. We steunen het doel van Israëlische en Palestijnse maatschappelijke organisaties om op een vreedzame manier een einde te maken aan de militaire bezetting en de illegale nederzettingen van al het Palestijns gebied dat in 1967 bezet werd. De steun van de indiener van de motie aan de BDS-beweging delen wij echter niet. BDS pleit voor een algehele economische, culturele en maatschappelijke boycot tegen de Israëlische samenleving als geheel. Dat raakt ook mensen die aan de goede kant van het conflict staan. BDS heeft bijvoorbeeld gepleit om niet samen te werken met Standing Together, de beweging van een Palestijnse en een Joodse Israëliër die opkomen voor solidariteit, gelijkwaardigheid, en vrijheid en tegen de bezetting. BDS stelt ook dat de film No Other Land, gemaakt door Palestijnse en Israëlische filmmakers, de BDS anti-normaliseringsrichtlijnen schendt. BDS ondermijnt de positie van maatschappelijke sectoren in de Israëlische samenleving die zich, met of zonder Palestijnen, inzetten tegen de oorlogsmisdaden en apartheid, tegen de onderdrukking van Palestijnen, en voor de tweestatenoplossing. We wijzen deze motie dus sterk af.

Motie 6: Opschorten EU-Israël Associatieovereenkomst (Job de Haan)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- De Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Israël het raamwerk vormt voor een bevoorrechte positie van de Israëlische economie in relatie met die van Europa.
- De Associatieraad op Europees niveau het gremium is waarin het beleid uitgesteld wordt.
- Artikel 2 van het verdrag opschorting van de Associatieovereenkomst vereist op grond van de schending van mensenrechten door Israël.
- De behandeling van de Palestijnse bevolking in de bezette gebieden al decennia, en feitelijk sinds de oprichting van de staat Israël, een ernstige schending is van de internationale rechtsorde.
- De straffeloosheid van Israëls handelingen de internationale rechtsorde, en het aanzien van de democratische en humane waarden van Europa in zeer ernstige mate bedreigt.

Overwegende dat:

- Israëls economische relatie met Europa, naast wapenleveranties door de VS en Duitsland, de voornaamste steunpilaren zijn die de onderdrukking en verdringing van Palestijnen en de voortschrijdende radicalisering van Israël mogelijk maken.
- De afwezigheid van substantiële tegendruk vanuit Europa, Nederland medeverantwoordelijk maakt voor een ontwikkeling die op korte termijn de Palestijnse bevolking bedreigt en op langere termijn ook die van Israël.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Uit te spreken dat de Nederlandse regering en de Europese Commissie alle mogelijke stappen ondernemen zodat de Associatieraad bijeen komt voor een vergadering waarin artikel 2 geagendeerd wordt.
- Te bevorderen dat de Nederlandse regering stappen neemt om tot een coalitie te komen met lidstaten die bereid zijn om het verdrag op te schorten in verband met de Israëlische aanvallen op, de belegering en etnische zuivering van de bevolking van Gaza en de Westelijke Jordaanoever.
- Te bevorderen dat de Nederlandse regering in overleg met gelijkgezinde lidstaten de Europese Commissie oproept om zo spoedig mogelijk een conceptvoorstel op te stellen met betrekking tot de opschorting van de EU-Israël Associatieovereenkomst.
- Deze motie, als oproep, eveneens onder de aandacht te brengen bij de GroenLinks-PvdA fractie in de Eerste Kamer.
- En roept de GroenLinks-PvdA fractie in de Tweede Kamer, evenals de partijorganisatie in Nederland, op om de gekozen GroenLinks- en PvdA-leden van het Europees Parlement, die zich inzetten voor het opschorten van de EU-Israël Associatieovereenkomst hierin expliciet te steunen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie en sluit zich aan bij de inhoud.

Motie 8: Versterk vertrouwen op Palestijnse kwestie in woord en daad (Willa Stoutenbeek)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- De Tweede Kamerfractie sinds begin dit jaar een stevigere inzet toont tegen de genocide in Gaza en voor Palestina, zowel in de Kamer als naar buiten toe;
- Op 16 mei 2025 jl. het opiniestuk 'Zwijgen en weggijken over Gaza kan niet meer' in het NRC verscheen, waarmee onze partij(leader) zich nu duidelijk uitspreekt voor Gaza en pleit voor consequenties tegen Israël;
- Er tegelijkertijd in onze achterban en de bredere links-progressieve beweging twijfel lijkt te bestaan over de geloofwaardigheid van onze inzet voor de Palestijnse zaak, vanwege eerdere uitspraken/moties of juist het gebrek daaraan.

Overwegende dat:

- GroenLinks-PvdA als grootste linkse oppositiepartij een voorlopersrol en machtspositie heeft in de strijd voor vrede, rechtvaardigheid en gelijkheid, en de bredere linkse beweging ook naar haar kijkt voor steun en hoop;
- Sommige leden/sympathisanten van de links-progressieve beweging en/of van bepaalde bevolkingsgroepen zich door bepaalde uitspraken/stemgedrag gekwetst of niet gerepresenteerd voelen, en zich mede daardoor van onze partij vervreemd voelen;
- Het des te belangrijker is dat mensen zich door onze partijen gesteund voelen in het huidige politiek klimaat, waarin Palestijnen en andere mensen van kleur worden gediscrimineerd, gemarginaliseerd en onderdrukt, en activisten in Nederland worden gedemoniseerd ;
- Het vertrouwen van en de samenwerking met bondgenoten in de pro-Palestijnse en de bredere links-progressieve beweging een belangrijke voorwaarde is om effectief de druk op te voeren op het kabinet;
- Ons kwetsbaar en zelfreflectief opstellen een positief effect kan hebben op de relatie met de achterban, zoals blijkt uit het terugnemen van de stem voor de controversiële motie-Stoffer in oktober 2023;

Spreekt uit:

- Dat de stevigere inzet van de Tweede Kamerfractie tegen de genocide in Gaza en voor Palestina opgemerkt en gewaardeerd wordt.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Prioriteit te geven aan het versterken van vertrouwen en geloofwaardigheid op het gebied van onze inzet voor rechtvaardigheid voor de Palestijnen, de democratische rechtsstaat en internationale rechtsorde en tegen kolonialisme, racisme en discriminatie;

- Zich daarbij richting de achterban kwetsbaar en zelfreflectief te durven opstellen, over stellingnames in zowel het verleden, als in de toekomst, bijvoorbeeld door middel van (stem)verklaringen wanneer bepaalde inzet tot veel vragen leidt;
- Daarbij ook daad bij het woord te voegen en alles op alles te zetten om Israël's genocide in Gaza te stoppen;
- In woord en daad de vreedzame (studenten)protestbewegingen in Nederland, Palestina en wereldwijd te steunen, o.a. door het consistent afkeuren van politiegeweld tegen demonstranten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie en sluit zich aan bij de inhoud.

Moties blok 3

- Afwijzen van de racistische en uitsluitende ideologie, zoals dominant in Israël (Rik Hoevers)
- GroenLinks/PvdA staat op tegen genocide en apartheid gepleegd door Israël, nu en in de toekomst (Nassreddin Taibi)
- Stop de Genocide in Palestina (Peter Laban)
- Palestijnen steunen bij recht op zelfbeschikking (Iman Abrontan)

Motie 9: Afwijzen van de racistische en uitsluitende ideologie, zoals dominant in Israël (Rik Hoevers)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Een significant deel van de Israëlische politiek, streeft naar een land dat zowel het huidige Israël, de bezette Palestijnse gebieden, alsmede de bezette Syrische en nu ook Libanese gebieden omvat.
- In de bezette gebieden Joodse inwoners op etnische en religieuze basis meer rechten hebben dan andere inwoners en hun belangen zwaarder wegen.
- Vanuit (extreem)rechtse en ultranationalistische ideologieën het land - met inbegrip van landgoederen, woningen, cultureel erfgoed, water, natuurlijke hulpbronnen en delfstoffen - voorbestemd is voor mensen die voldoen aan deze etnische en religieuze achtergrond en het anderen het gebruik en de toegang daartoe beperkt, ontzegt of onmogelijk maakt.
- Deze ideologieën zo de basis vormen voor onteigening en het reeds decennia durende en almaar extremer wordende racistisch geweld in de bezette gebieden.
- Deze ideologieën daarom strijdig zijn met gelijkheids- en solidariteitsbeginselen van GroenLinks en PvdA, met de Nederlandse Grondwet en met de internationale rechtsorde.
- Deze ideologieën en de organisaties die deze ideologieën ondersteunen, het streven belemmeren naar internationale solidariteit, duurzame internationale samenwerking, inclusiviteit en gelijkwaardigheid, en het vormen van een samenleving op basis daarvan.

Overwegende dat:

- Internationale solidariteit, duurzame internationale samenwerking, inclusiviteit en gelijkwaardigheid, en het uitdragen van internationaal recht tot de grondbeginselen van GroenLinks en PvdA behoort.
- Gelijkwaardigheid een grondrecht is zoals beschreven in de Grondwet, waarbij discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid of op welke grond dan ook, niet is toegestaan (Artikel 1 van de Grondwet).
- Nederland, in overeenstemming met de Grondwet, gehouden is aan het handhaven en bevorderen van de ontwikkeling van de internationale rechtsorde, en gehouden is aan bepalingen van verdragen en van besluiten van volkenrechtelijke organisaties (Artikel 90 t/m 95 van de Grondwet).
- Tijdens het GroenLinks-PvdA congres in 2024 (in Apeldoorn) een motie met een overweldigende meerderheid (ruim 90%) is aangenomen waarin duidelijk is gesteld dat mensenrechten voor iedereen in Israël en de Palestijnse gebieden gelden, en dat allen gelijke rechten behoren te hebben.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en het Europees Parlement om:

- Te handelen overeenkomstig de Grondwet en de eigen beginselen met betrekking tot internationaal recht, internationale solidariteit en internationale samenwerking.
- Alle staten die één religie of etniciteit verheffen boven die van anderen, af te wijzen omdat ze discriminerend zijn.
- Rechtse, extreemrechtse en ultranationalistische ideologieën in Israël derhalve af te wijzen vanwege het discriminerende, racistische en onderdrukkende karakter van deze ideologieën.
- Zich daarom te distantiëren van organisaties die deze ideologieën propageren, en van organisaties die de apartheid en de bezetting ondersteunen, goedpraten en er willens en wetens misleidende informatie over verspreiden.
- Zich daarentegen te laten informeren door maatschappelijke organisaties en bewegingen die zich wel kritisch opstellen jegens dergelijke ideologieën.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie en sluit zich aan bij de inhoud.

Motie 10: GroenLinks/PvdA staat op tegen genocide en apartheid gepleegd door Israël, nu en in de toekomst (Nassreddin Taibi)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constateernde dat:

- Ruim 50,000 Palestijnen in Gaza (en volgens schattingen mogelijk velen meer) door het Israëlische leger zijn vermoord, waaronder tienduizenden kinderen.
- Israël honger gebruikt als wapen tegen het Palestijnse volk in Gaza.
- Talloze mensenrechtenorganisaties en gerenomeerde genocideonderzoekers spreken van genocide in Gaza gepleegd door Israël. Ook de directeur van het NIOD spreekt van 'genocidaal geweld' in Gaza.
- Het Internationaal Gerechtshof in juli 2024 de annexatie en bezetting van de Palestijnse gebieden en Golan Hoogvlaktes als illegaal heeft aangemerkt en Israël schuldig heeft verklaard van rassendiscriminatie en apartheid op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem. Volgens Kamerlid Kati Piri houdt dit oordeel in dat er sprake is van apartheid bij de bezetting van Palestijnse gebieden door Israël.
- Het Internationaal Strafhof een arrestatiebevel heeft afgegeven tegen onder andere de Israëlische premier Benjamin Netanyahu en de leiding van Hamas.
- Israël onverminderd doorgaat met het bouwen van illegale nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever en apartheidsbeleid voortzet dat dagelijks Palestijnen het leven kost.
- Het gevoerde Israël/Palestina-beleid door achtereenvolgende Nederlandse kabinetten geen enkele vorm van indruk heeft gemaakt op Israël om een genocide in Gaza te voorkomen en een tweestatenoplossing mogelijk te maken.
- Het Israëlische parlement bijna unaniem, dus niet alleen de regering-Netanyahu, stemde voor het verwerpen van een tweestatenoplossing.
- Zweden, Spanje, Ierland, Noorwegen en Slovenië al hebben gebroken met het oude beleid en Palestina erkennen als staat. Frankrijk en België overwegen dit.
- Spanje, Ierland, Slovenië en België de Genocidezaak van Zuid-Afrika tegen Israël bij het Internationaal Gerechtshof steunen.
- De helft van de Nederlanders vindt dat de pro-Israëlische houding van het kabinet maatschappelijke spanningen veroorzaakt (bron: Ipsos-I&O voor NCTV).
- Slechts 22% van de Nederlanders zich kan vinden in het huidige gevoerde kabinetsbeleid omtrent Israël/Palestina (bron: Ipsos-I&O voor NCTV).
- Twee op de drie Nederlanders economische sancties wil tegen Israël zolang het illegale nederzettingenbeleid op de Westelijke Jordaanoever niet wordt stopgezet (bron: Ipsos-I&O).
- Ruim de helft van de Nederlanders vindt dat Israël schuldig is aan apartheid en een wapenembargo steunt tegen Israël (bron: Ipsos-I&O).

Overwegende dat:

- Het huidige Nederlandse beleid geen enkele vorm van steun geniet onder de Nederlandse bevolking.
- GroenLinks/PvdA de verantwoordelijkheid heeft een krachtig tegenwicht te bieden tegen de sterke pro-Israëlsche houding van een meerderheid in de Tweede Kamer waarmee de meeste Nederlanders het oneens zijn.
- Er al brede overeenstemming is in de Tweede Kamer over de noodzaak om de Israëlsche gijzelaars in Gaza terug te brengen.
- Het erkennen van Palestina druk zet op Israël om een tweestatenoplossing mogelijk te maken. En er is sprake van momentum in Europa om Palestina te erkennen.
- Het niet erkennen van Palestina een beloning is aan Israël voor het jarenlang onmogelijk maken van een tweestatenoplossing.
- Het invoeren van economische sancties grote druk zet op Israël omdat de Europese Unie veruit de grootste handelspartner van het land is.
- Nederland grondwettelijk – en al helemaal als gastland van het Internationaal Gerechtshof en Strafhof – verplicht is om het internationaal recht te volgen en daarom actie moet ondernemen tegen Israël.
- De GroenLinks/PvdA-fractie in april 2025 voor een motie van Van Baarle stemde om uit te spreken dat er een genocide plaatsvindt in Gaza.
- Veel van de mogelijke sancties alleen op Europees niveau kunnen worden ingezet.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Te bevestigen en openlijk te benoemen dat wat in Gaza plaatsvindt een genocide is en dat Israël schuldig is aan apartheid op de illegaal bezette Westelijke Jordaanoever.
- Zich in te zetten voor een ander Israël/Palestina-beleid dat steun geniet onder de Nederlandse bevolking en conform het internationaal recht is.
- Zich daarbij hard te maken dat Nederland spoedig Palestina erkent als onafhankelijke staat, de Genocidezaak bij het Internationaal Gerechtshof steunt, voor economische sancties pleit binnen de EU door onder andere het Associatieverdrag met Israël stop te zetten en sancties waar mogelijk ook op nationaal niveau invoert tegen Israël.
- Daarbij verwante Europese groene en sociaaldemocratische partijen aan te sporen ook actie te ondernemen tegen de genocide en apartheid gepleegd door Israël.
- Deze inzet aan te houden totdat het Nederlandse kabinet deze beleidspunten overneemt

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie en sluit zich aan bij de inhoud.

Motie 11: Stop de Genocide in Palestina (Peter Laban)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Israël op 18 maart 2025 het genadeloze geweld op de Palestijnse bevolking in Gaza (in twee dagen meer dan 700 doden) heeft hervat en het geweld, de intimidatie en de etnische zuivering op de Westelijke Jordaanoever in intensiteit toeneemt.
- Israël opnieuw moedwillig en eenzijdig de wapenstilstand akkoorden, bereikt met Hamas, heeft verbroken en verdere besprekingen over de invulling van de 2e fase van dit wapenstilstand akkoord, zoals overeengekomen, niet nakomt.

Overwegende dat:

- Het geweld in Israël-Palestina al sinds decennia voortduurt.
- Israël vrijwel alle VN-resoluties naast zich neerlegt.
- De VS systematisch elk initiatief tot vrede of bestand met zijn veto dwarsboomt
- Er hierdoor geen enkel perspectief op vrede lijkt, niet in Israël-Palestina, noch in de West Azië regio.
- De schade die aan de rechtsorde wordt aangericht - door Israël straffeloos zijn gang te laten gaan - Nederland onwaardig is en onaanvaardbaar.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- De Nederlandse regering dringend te vragen:
 - Ten eerste, de Israëlische regering te laten weten dat Nederland het ongehoord vindt dat Israël zich niet houdt aan de afspraken zoals vastgelegd in het 3-fasen wapenstilstandsakkoord, na vrijwel een jaar van onderhandelingen tussen Israël en Hamas, bemiddeld door de USA, Qatar en Egypte.
 - Ten tweede, de Israëlische regering te verstaan te geven dat voortzetting van de hernieuwde bombardementen, een mogelijk grondoffensief in Gaza en voortzetting van het terreur geweld op de Westelijke Jordaanoever onmiddellijk gestopt moet worden.
 - Ten derde, de Israëlische regering te verstaan te geven dat met onmiddellijke ingang alle essentiële hulp (voedsel, water, medicijnen, elektriciteit, brandstof) weer tot Gaza moet worden toegelaten.
 - Ten vierde, aan zijn eigen verplichtingen onder het internationaal recht te voldoen. Niet als gunst, maar als plicht. Het Israëlische geweld in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever gaat in tegen elk internationaal recht, tegen de maatregelen opgelegd aan Israël door het ICJ en zal elke poging tot vrede in de weg staan.
 - Ten vijfde, de Israëlische regering te laten weten dat, bij niet nakomen van wat is vastgelegd in dit 3-fasen wapenstilstandsakkoord voor Gaza, Nederland de nodige stappen zal nemen in EU verband om alle verdragen met Israël, zoals de EU-Israël Associatieovereenkomst en militaire verdragen, tot nader orde op te schorten.

- En roept de GroenLinks-PvdA fractie in de Tweede kamer op deze motie onder de aandacht te brengen bij de GroenLinks-PvdA fractie in de Eerste Kamer en bij de gekozen GroenLinks en PvdA-leden van het Europees Parlement.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie en sluit zich aan bij de inhoud.

Motie 12: Palestijnen steunen bij recht op zelfbeschikking (Iman Abrontan)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constateernde dat:

- Wij als partij volledig achter het internationaal recht staan;
- Er sprake is van bezet Palestijns gebied;
- Het Palestijnse volk, een bezet volk is;
- Het door de VN erkend is dat het Palestijnse volk recht heeft op zelfbeschikking,
- Waaronder het recht op een onafhankelijke staat Palestina;
- Er geen sprake is van bezet Israëliisch gebied;
- Het Israëliische volk, geen bezet volk is;
- Alle volken het recht hebben om hun burgers te beschermen tegen terreur, binnen de kaders die het internationaal recht daartoe biedt;
- Wij als partij uitspreken dat sommige politieke partijen dubbele standaarden hanteren en daarmee benadrukken dat wij dat als politieke partij zelf niet doen.

Overwegende dat:

- Het hanteren van dubbele standaarden rondom politieke besluiten, enorm bijdraagt aan maatschappelijke onrust en ook polarisatie stimuleert;
- Wij als partij uitspreken dat wij volledig achter het internationaal recht staan en in de praktijk hiernaar moeten handelen;
- Het Internationaal Gerechtshof recent oordeelde dat Israëls bezetting en annexatie van het Palestijns gebied onwettig zijn en Israëls discriminerende wetten en beleid in strijd zijn met het verbod op rassenscheiding en apartheid;
- Het Internationaal Strafhof een arrestatiebevel heeft uitgevaardigd tegen de Israëliische premier Netanyahu, de voormalige minister van defensie Gallant en tegen Hamas-leider Masri voor oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid;
- Het internationaal recht niet toestaat dat een claim op zelfverdediging een etnische zuivering, collectieve bestraffing en genocide rechtvaardigt;
- Het internationaal recht niet toestaat dat een claim op verzet tegen bezetting de moord en gijzeling van burgers rechtvaardigt.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- De Palestijnen te steunen bij het streven naar de uitoefening van hun recht op zelfbeschikking;
- De Palestijnse staat te erkennen als startpunt van de uitvoering van de adviesopinie van het Internationale Gerechtshof van 14 juli 2024, die stelt dat alle Israëliische aanwezigheid in Palestijns gebied illegaal is en zich er volledig uit moet terugtrekken;
- Te erkennen dat Nederland, o.a. op grond van Art 90 Gw (internationale rechtsorde) en Art 94 Gw (voorrang internationale rechtsorde boven nationale wet) de plicht heeft de uitvoering van uitspraken van het Hof te ondersteunen en te bevorderen, omdat het anders in strijd met het internationale recht handelt;

- Sancties tegen Israël te bepleiten zolang er geen sprake is van de beëindiging van de onwettige bezetting, het ontmantelen van de illegale nederzettingen en het overdragen van de controle van de Palestijnse gebieden aan het Palestijnse volk;
- Een verbod in te stellen tegen handel in producten van de illegaal bezette gebieden en sancties tegen alle bedrijven en individuen die de illegale nederzettingen in stand houden;
- Aansluiting te zoeken bij de genocide-zaak van Zuid-Afrika bij het Internationaal Gerechtshof;
- Te pleiten voor extra financiële en diplomatieke ondersteuning van het Internationaal Strafhof.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie en sluit zich aan bij de inhoud.

Moties blok 4

- Doorbreek het migratiedebat! (Louisa Tumiwa)
- Vergroot draagvlak voor migratie met opvangbeleid op basis van gelijkwaardigheid (Iman Abrontan)

Motie 13: Doorbreek het migratiedebat! (Louisa Tumiwa)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Het dominante narratief in media en politiek – gevoed door (uiterst) rechtse leugens, zondebokpolitiek en haatzaaijerij – migratie en/of migranten zelf als een probleem ziet; en daarbij inperking van migratie als een nodige oplossing;
- Hoewel de meeste Nederlanders neutraal/positief denkt over migratie, dit narratief extreemrechts wind in de zeilen geeft;
- Hoewel het niet de schuld is van migratie/migranten, de woede van sommigen over het gebrek aan o.a. betaalbare woningen, leefbare lonen/uitkeringen en toegankelijke (geestelijke) gezondheidszorg begrijpelijk is;
- Links soms het verwijt krijgt een op migratie een 'zwak verhaal' te hebben, of hierop te zwijgen uit angst verkiezingen te verliezen, wetende dat PVV hierop het issue-ownership heeft;
- GroenLinks-PvdA in haar verkiezingsprogramma pleit voor menselijk en rechtvaardig asielbeleid, en tegelijk stelt dat 'grip op migratie' nodig is om 'draagvlak' te waarborgen, waarbij o.a. uitgeprocedeerde of 'overlastgevende' asielzoekers moeten worden aangepakt;
- De Tweede Kamerfractie zich eind 2024 aansloot bij het rapport van commissie-Van Zwol om te 'sturen op bandbreedte van hoeveel mensen we per jaar in termen van bevolkingsgroei aankunnen', wat sommigen zagen als een koerswijziging/draai;
- De fractie daarbij bovendien de aandacht lijkt te willen verschuiven van asiel- naar arbeidsmigratie als grootste probleem.

Overwegende dat:

- GroenLinks-PvdA niet mee moet gaan met het beeld in de media en politiek dat migratie of migranten zelf een probleem zouden vormen en dat het beleid zich vooral moet richten op hoe we economie en arbeid organiseren;
- Migratie an sich geen probleem is, gezien migratie van alle tijden is, dat bovendien afhankelijk van externe factoren in omvang fluctueert, maar over het algemeen over langere periodes zowel asiel- als arbeidsmigratie al decennia relatief stabiel is;
- Het in stand houden van de huidige ongecontroleerde economie gebaseerd op oneindige economische groei niet past bij GroenLinks-PvdA;
- Huidige problemen rondom migratie niet het gevolg zijn van migratie/migrant zelf, maar gecreëerd zijn door rechts beleid en slecht bestuur, waarbij duidelijk mag zijn dat:
- Arbeidsmigratie geen natuurverschijnsel is, maar een logisch gevolg van rechts economisch beleid dat veel openstaande vacatures creëert. Problemen ontstaan doordat rechts tegelijkertijd verzaakt om de mensenrechten, arbeidsrechten en basisvoorzieningen van arbeidsmigranten te garanderen;
- Asielmigratie in een relatief rijk land als Nederland slechts 10% van de totale immigratie vormt. Problemen ontstaan desondanks doordat rechtse kabinetten

aanmeld- en opvanglocaties sloten, de spreidingswet moedwillig saboteren, en de weinige opvanglocaties vaak op ongeschikte locaties plaatst, zoals in dunbevolkte gebieden met te weinig voorzieningen.

- (Uiterst) rechts deze door hen gecreëerde problemen aangrijpt om o.a.:
 - Draagvlak voor migratiebeleid af te doen brokkelen;
 - Migrantenhaat en onverdraagzaamheid te versterken;
 - Met zondebokpolitiek de aandacht af te leiden van de echte oorzaken van problemen, zoals de woningnood;
 - Linkse partijen aan te vallen wanneer die niet meegaan in nep-oplossingen als ‘grenzen dicht’;
- Hoewel het op beleidsniveau zinvol is om asiel- en arbeidsmigratie te onderscheiden, stigma’s op basis van het soort migrant zelf uit de weg gegaan moeten worden;
- Het (onbedoeld) bevestigen dat (sommige) migratie een probleem is, in plaats van de gevolgen ervan en het wanbeleid hierop, niet alleen een gevaarlijke, glijdende schaal vormt, maar ook antimigratie-partijen politiek én electoraal in de hand speelt;
- Kiezers voor wie cultureel conservatisme echt belangrijk is, liever gaan voor de ‘real deal’, terwijl het wel leidt tot verlies van ons bestaande progressieve electoraat;
- We het als linkse beweging gebaseerd op rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit verplicht zijn om gelijk te strijden voor de belangen van zowel nieuwkomers als van de rest van de werkende klasse, en daarbij beide groepen te verbinden in onze gezamenlijke strijd;
- De belangen van deze twee groepen niet tegenover elkaar staan, maar gelijktijdig bediend kunnen worden. Denk bijvoorbeeld aan asielbuurtcentra als Plan Einstein in Utrecht, waar nieuwkomers en buurtbewoners samen wonen, leven en zich ontwikkelen – én waar het asielbeleid draagvlak kent van links tot rechts.
- GroenLinks en PvdA hiermee de ingrediënten in handen hebben voor een krachtig én overtuigend links verhaal op migratie dat tegenwicht biedt tegen de rechtse retoriek.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Een narratief op migratie uit te dragen met als uitgangspunt dat (zowel arbeids- als asiel-) migratie op zichzelf geen probleem is, en daarbij continu:
 - Benoemen dat het rechtse politiek is die problemen rondom migratie ofwel verzint ofwel creëert;
 - Daarnaast ook de echte, systemische oorzaken van daadwerkelijke problemen blootleggen, en hiermee het debat verplaatsen van migratie naar de economie, waar we wél issue-ownership hebben;
 - Deze systemische oorzaken koppelen aan structurele oplossingen voor zowel de bestuurscrisis rondom opvang als de sociaaleconomische problemen, zoals herverdeling;
- Op arbeidsmigratie:
 - Te erkennen dat arbeidsmigratie een logisch gevolg is van de manier waarop we onze economie inrichten, en het debat dus moet gaan over wat voor economie we willen om in ons collectieve welzijn te voorzien en welke arbeidsmigratie daaruit voortvloeit;
 - Te vechten voor de mensenrechten van de arbeidsmigranten die de huidige Nederlandse economie zo dringend nodig heeft, en met de

vergrijzing en grote tekorten in noodzakelijke maar selectieve sectoren als de zorg voorlopig dringend nodig blijft hebben;

- Daarnaast kritische vraagtekens te plaatsen bij die huidige economie gebaseerd op ongebreidelde economische groei, massaconsumptie en intensieve veehouderij, die niet alleen de uitbuiting van arbeidsmigranten en andere werknemers in de hand speelt, maar ook funest is voor de leefbaarheid van onze planeet.
- Op asielmigratie te pleiten voor humaan en verwelkomend beleid waarin mensenrechten centraal staan, en zich in te zetten voor positieve praktijkvoorbeelden van gelijkwaardig samenleven, zoals asielbuurtcentra Plan Einstein.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie en sluit zich aan bij de inhoud.

Motie 14: Vergroot draagvlak voor migratie met opvangbeleid op basis van gelijkwaardigheid (Iman Abrontan)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- In de Nederlandse samenleving (lokaal) veel weerstand is rondom (de opening) van opvangcentra voor asielzoekers;
- De meeste politieke partijen geen concrete en/of werkende oplossingen aandragen voor de uitdagingen die het asielbeleid betreffen;
- Asielzoekers en mensen op de vlucht in het huidige asielbeleid op afstand van de Nederlandse maatschappij worden gehouden;
- Vele gemeenten niet naar rato van hun inwoneraantal asielzoekers willen opvangen en opvangcentra creëren, waardoor op sommige plekken meer mensen worden opgevangen worden dan volgens buurtbewoners én asielzoekers zelf gewenst is, en op andere plekken juist te weinig;
- Vele Nederlandse burgers het gevoel hebben en/of van mening zijn dat mensen op de vlucht en asielzoekers van de Nederlandse overheid meer ondersteuning krijgen dan kwetsbare Nederlanders;
- Asielzoekerscentra in het algemeen geen open uitstraling hebben, velen als detentiecentra eruit zien, en dat juist hierdoor er een onveilig gevoel gecreëerd wordt onder vele lokale bewoners;
- Meerdere asielzoekerscentra ver buiten de bebouwde kom gelokaliseerd zijn en worden, waardoor asielzoekers lastig gebruik kunnen maken van lokale faciliteiten en moeilijker onderdeel kunnen worden van de Nederlandse maatschappij;
- Het huidig asielbeleid daarmee de integratie van mensen op de vlucht en asielzoekers tegenwerkt in plaats van bevordert;
- Het landelijk asielbeleid (toekomstige) maatschappelijke kosten rondom met name zorg en sociale zaken stimuleert;
- Het huidig landelijk asielbeleid niet bijdraagt aan een oplossing voor de uitdagingen rondom de woningmarkt;
- In het huidige landelijke asielbeleid mensenrechten structureel onderdrukt en/of geschonden worden, met (in toenemende mate) mentale en fysieke klachten bij asielzoekers en mensen op de vlucht tot gevolg;
- In het huidig asielbeleid wat betreft algehele ondersteuning en aanbod, er geen sprake is van gelijkwaardigheid tussen Nederlandse burgers en asielzoekers.

Overwegende dat:

- Opvangbeleid op basis van gelijkwaardigheid, waarin tegelijk in de behoeften van asielzoekers als van (kwetsbare) Nederlanders wordt voorzien, het draagvlak voor asielbeleid kan vergroten;
- Dit al blijkt op basis van bestaande lokale voorbeelden van inclusieve opvanglocaties of asielbuurtcentra, zoals Plan Einstein in de gemeente Utrecht,

waarin Nederlanders en asielzoekers in één gemeenschap op gelijkwaardige wijze:

- Samen wonen, door bv. gemengde huisvesting voor zowel asielzoekers als Nederlanders, die bovendien flexibel kan worden ingezet bij de fluctuaties van asielaanvragen;
- Samen leven, door bv. de gemeenschappelijke buurthuiskamer;
- Samen leren, door bv. (gratis) huiswerkbegeleiding aan kinderen/jongeren in de buurt;
- Samen beleven, door bv. deelnemen aan educatieve, sportieve en culturele activiteiten;
- Deze locaties daarmee bijdragen aan het versterken van de sociale basis van een wijk en het vergroten van (kansen)gelijkheid in de Nederlandse samenleving;
- Deze locaties tevens bijdragen aan een betere integratie van asielzoekers in de samenleving;
- Deze locaties veel minder kosten dan noodopvangcentra;
- Opvanglocaties met een open uitstraling die binnen de bebouwde kom gelokaliseerd worden, waar ook buurtbewoners welkom zijn om actief deel te nemen aan activiteiten, een positief effect hebben op de regio en het welzijn van alle mensen;
 - wanneer gemeenten asielzoekers naar rato van hun inwonersaantal opvangen, er niet alleen meer draagvlak voor asielopvang zal zijn, maar er ook optimaler gebruik gemaakt kan worden van lokale faciliteiten door zowel asielzoekers als Nederlanders;
- Opvanglocaties die mensenrechten voor iedereen centraal stellen een positief effect hebben op het welzijn van mens en maatschappij;
- Opvanglocaties/asielbuurtcentra in vergelijking met noodopvangcentra en vele asielzoekerscentra dus in allerlei opzichten positiever (financieel, moreel, welzijn van de mens) zullen bijdragen aan de Nederlandse maatschappij;
- Inclusief en gelijkwaardig asielbeleid dat ook aandacht heeft voor Nederlandse burgers, bovendien de tegenstelling tussen migranten en Nederlanders kan doorbreken, waardoor het aantrekkelijker wordt voor Nederlandse burgers om niet (meer) op rechtse partijen te stemmen.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Zich ervoor in te spannen dat inclusieve opvanglocaties/asielbuurtcentra (zoals Plan Einstein in Utrecht), waar Nederlanders en asielzoekers in één gemeenschap samen wonen, -leven, -leren en -deelnemen aan activiteiten, de norm van opvanglocaties in het opvangbeleid wordt;
- Zich in samenwerking met onze gemeentelijke bestuurders en fracties in te zetten voor opvanglocaties met een open uitstraling, die zich zoveel mogelijk binnen de bebouwde kom bevinden, en waar buurtbewoners zich welkom zullen voelen (om o.a. deel te nemen aan activiteiten);
- Te bepleiten dat deze opvanglocaties/asielbuurtcentra rekening houden met lokale noden en integratie;
- Te bepleiten dat deze inclusieve opvanglocaties voldoen aan mensenrechten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

Moties blok 5

- Veiligheid en duurzame vrede – een realistisch alternatief voor militarisering (Baukje Harmsma)
- Internationale solidariteit: ook voor stabiliteit en veiligheid (Frans Dekker)
- Kernwapenbeheersing en gefaseerde afbouw van kernwapens (André Kottnerus)
- Geen steun aan samenwerking met projecten die mensenrechten, natuur en biodiversiteit schenden in West-Papua (Ruchama Bwefar)

Motie 15: Veiligheid en duurzame vrede – een realistisch alternatief voor militarisering (Baukje Harmsma)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constateerend dat:

- Wereldwijde spanningen toenemen, onder andere door de aanhoudende oorlog in Oekraïne, de genocide in Gaza, de escalatie in Kasjmir, nucleaire dreiging, klimaatverandering en het groeiende gebruik van kunstmatige intelligentie in militaire toepassingen; waardoor de doemdagklok van het Bulletin of the Atomic Scientists, met 89 seconden voor middernacht, dichterbij massale catastrofe staat dan ooit tevoren;
- Europese landen, waaronder Nederland, fors investeren in militaire capaciteiten, terwijl investeringsruimte voor klimaatbeleid, sociale ongelijkheid en internationale samenwerking onder druk staat;
- NAVO-secretaris-generaal Rutte voorstelt het defensiebudget op termijn te verhogen naar 5% van het BBP; en de Europese Commissie ruimte biedt voor extra defensie-uitgaven, maar niet voor sociale investeringen;
- Deze militariseringsgolf gepaard gaat met een versterking van militaire aanwezigheid in publieke ruimte, media, onderwijs en beleid, wat bijdraagt aan een eenzijdige beeldvorming van veiligheid als militaire kracht;
- Deze beeldvorming leidt tot normalisering van militaire logica, terwijl vrede en veiligheid juist ontstaan door diplomatie, mensenrechten, duurzame ontwikkeling en internationale samenwerking.

Overwegende dat:

- De wereldwijde spanningen doen lijken dat (her)bewapening en militarisering een oplossing bieden, maar deze de wereld op den duur juist onveiliger maken en duurzame vrede niet dichterbij brengen;
- Militarisering bijdraagt aan wapenwedlopen en toenemende geopolitieke spanningen;
- de (her)bewapening juist bijdraagt aan klimaatverandering en vernietiging van ecosystemen, mede omdat de defensie-industrie een uitermate vervuilende industrie is, die leidt tot extreme CO₂-uitstoot, PFAS-verontreiniging en natuurbranden;
- (Her)bewapening nauw verweven is met kapitalistische belangen van de wapenindustrie en -lobby bij een onveilige wereld, en daarnaast een neo-koloniale machtsbalans in stand houdt vanwege o.a. de exploitatie van grondstoffen in het Mondiale Zuiden;
- Bovendien de grootste risico's voor onze veiligheid niet militair van aard zijn, maar samenhangen met klimaatverandering, sociale ongelijkheid en democratische erosie – zoals ook onze Finse zusterpartij aan de rand van de EU terecht benadrukt;

- Het daarom van belang is dat het maatschappelijk beeld bij veiligheid niet gekoppeld is aan militaire macht en de afwezigheid van oorlog, maar juist aan rechtvaardigheid, mensenrechten en stabiliteit wereldwijd.

Roept op aan de gezamenlijke fracties van de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement om:

- Zich terughoudend op te stellen bij voorstellen tot verhoogde defensie-uitgaven en herbewapening, en deze kritisch te beoordelen op noodzaak, proportionaliteit, effectiviteit en democratische controle, met specifieke aandacht voor ecologische en sociale impact;
- Zich te verzetten tegen een deelname aan een escalerende wapenwedloop, en zich actief uit te spreken voor (wereldwijde) ontwapening en het tegengaan van nucleaire proliferatie;
- Zich in te zetten voor een wereldwijde collectieve veiligheidsstrategie gericht op duurzame vrede en veiligheid van alles dat leeft, waarin militaire capaciteiten uitsluitend als ondersteunend instrument worden ingezet, en alleen indien én nadat diplomatieke inspanningen, conflictpreventie, vredesopbouw, ontwikkelingssamenwerking, mondiale klimaatactie, mensenrechtenbescherming en internationale rechtsversterking daadwerkelijk substantieel zijn opgeschaald en structureel zijn verankerd;
- Uit te dragen dat zonder inzet op zo'n wereldwijde collectieve veiligheidsstrategie, iedere inzet op militaire versterking niet als legitiem, effectief of als een bijdrage aan duurzame vrede en veiligheid beschouwd kan worden;
- In te zetten op alternatieven voor militaire interventies die gericht zijn op verzoenings- en wederopbouwprocessen en langdurige stabiliteit, conform het internationaal recht;
- Te erkennen naast militaire dreigingen vooral ook klimaatrampen, ongelijkheid, autocratisering en mensenrechtenschendingen een bedreiging vormen en daarom het centraal stellen van inclusieve veiligheid noodzakelijk is;
- Zich uit te spreken tegen de normalisering van (onrealistische) militaire logica en aanwezigheid in onderwijs, media en beleid, en een breder veiligheidsbegrip uit te dragen waarin menselijke waardigheid en collectieve solidariteit centraal staan;
- Aansluiting te blijven zoeken bij maatschappelijke bondgenoten die zich inzetten voor vrede, gerechtigheid en duurzaamheid.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: ontraden

Internationale solidariteit ligt aan de basis van onze beweging. Daarom bestrijden wij ook vurig de bezuinigingen van het kabinet op diplomatie en ontwikkelingssamenwerking, dat met een nauwe kijk op veiligheid juist meer onveiligheid teweegbrengt. Wij pleiten net als de indieners van deze motie al langer voor een integrale strategie voor vrede en veiligheid, met oog voor diplomatieke inspanningen, wederzijdse nucleaire ontwapening, conflictpreventie, ontwikkelingssamenwerking en mensenrechtenbescherming.

Maar deze motie gaat in tegen ons verkiezingsprogramma waarin wij ook pleiten voor meer investeringen in defensie. De dreiging vanuit Rusland is reëel en toegenomen. Daarnaast kunnen we ook niet langer automatisch rekenen op de Verenigde Staten.

Hierom staan de legitimiteit en noodzaak van extra investeringen in defensie dan ook buiten kijf. De motie vraagt de fractie het tegendeel uit te dragen. Daarnaast vraagt de motie van de fractie om zich uit te spreken tegen de aanwezigheid van militairen in onderwijs, media en beleid. De fractie waardeert en respecteert de inzet van (oud-) militairen voor onze vrede en veiligheid juist enorm. Wij achten het dan ook onwenselijk om hen fundamenteel te weren uit onderdelen van onze samenleving en beleidsvorming. Om deze redenen kunnen wij, ondanks een aantal gedeelde uitgangspunten, de motie niet omarmen.

Motie 16: Internationale solidariteit: ook voor stabiliteit en veiligheid (Frans Dekker)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Het huidige kabinet ongekend hard snijdt in het budget voor ontwikkelingssamenwerking;
- De regeringen in de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk een vergelijkbare koers varen;
- Onze partij staat voor het besteden van minimaal 0,7% van het bruto nationaal inkomen (bni) aan officiële ontwikkelingssamenwerking en dit nu bij lange na niet wordt gehaald;
- Tegelijkertijd fors geïnvesteerd wordt in Defensie om internationale verplichtingen na te komen;

Overwegende dat:

- Vrijheid, solidariteit, rechtvaardigheid en respect voor mensenrechten behoren tot de fundamentele waarden van onze partijen;
- Nieuwe uitdagingen en ontwikkelingen in de wereld vragen om een duurzaam, betrouwbaar en integraal buitenlandbeleid;
- Investerings in veiligheid enkel effectief zijn als ze gepaard gaan met serieuze inzet op diplomatie, ontwikkelingssamenwerking en sterke internationale partnerschappen;
- Het afbouwen van samenwerking met maatschappelijke organisaties en partners in het Zuiden op termijn leidt tot méér instabiliteit, in plaats van minder;

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Proactief in het parlementaire debat uit te dragen dat onze partijen juist in het licht van recente internationale uitdagingen blijven staan voor het besteden van minimaal 0,7% van het bruto nationaal inkomen (bni) aan officiële ontwikkelingssamenwerking;
- Investerings in Defensie gepaard te laten gaan met daaraan proportionele investeringen in Ontwikkelingssamenwerking, om te bouwen aan duurzame veiligheid en mondiale stabiliteit;

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie deelt de boodschap van de motie volledig. Ontwikkelingssamenwerking is niet alleen een kwestie van solidariteit, maar ook een kwestie van de internationale veiligheid. Zoals ook gesteld in ons Plan voor een veiliger Nederland, zijn voldoende middelen voor ontwikkelingssamenwerking en diplomatie cruciaal. Daarmee bieden we mensen perspectief, voorkomen we conflicten en behouden we onze positieve invloed in belangrijke regio's waar Rusland en China oprukken. Als we de motie zo mogen lezen, dat investeringen in defensie gepaard

moeten gaan met gelijktijdige voldoende investeringen in ontwikkelingssamenwerking om weer tot minimaal 0,7% te komen, dan omarmen we de motie.

Motie 17: Kernwapenbeheersing en gefaseerde afbouw van kernwapens (André Knottnerus)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- GroenLinks-PvdA zich in het landelijk verkiezingsprogramma 2023 heeft uitgesproken voor onderhandelingen over ‘een nieuwe Europese veiligheidsstructuur, waarin de rol van kernwapens gefaseerd wordt beëindigd’, en voor een krachtige inzet van Nederland en Europa ‘tegen de proliferatie van kernwapens wereldwijd en voor wereldwijde wapenbeheersingsafspraken’;
- GroenLinks-PvdA ook in het Verkiezingsprogramma Europees Parlement 2024 heeft uitgesproken zich krachtig in te zetten voor de wereldwijde afbouw van kernwapens en om als EU het voortouw te nemen bij onderhandelingen over (kern)wapenbeheersing en wereldwijde kernontwapening;
- In de actuele geopolitieke situatie het risico groot is dat de doelstelling wereldwijde afbouw van kernwapens nationaal en internationaal uit beeld raakt, en dat het sinds 1945 bestaande ‘nuclear taboo’ - de overtuiging dat kernwapens nooit gebruikt mogen worden- plaats maakt voor ‘normalisering’ van het dreigen ermee;
- Indien de internationale focus op non-proliferatie en beperking, resp. uiteindelijke afbouw wordt ingeruild voor een hernieuwde en versterkte kernwapenwedloop, mogelijk zelfs tussen meer partijen dan tevoren, ook het risico op catastrofale vergissingen, ongelukken en ontsporingen, en op (een verlaagde drempel voor) een onbeheersbare, allesvernietigende nucleaire oorlog toeneemt;
- De inzet voor afbouw van de rol van kernwapens alleen geloofwaardig kan blijven (richting zowel de kernwapenstaten als de landen die kernwapens (willen) ontwikkelen), indien ook in situaties van oplopende spanning aan deze inzet wordt vastgehouden

Overwegende dat:

- Multilateraal escalerende nucleaire afschrikking geen verantwoorde, duurzame veiligheidsstrategie kan zijn;
- Het gezien de vele brandhaarden van conflict en oorlog en het risico op een wereldwijd catastrofale afloop van elke inzet van kernwapens, van vitaal belang is de internationale focus op kernwapenbeheersing en uiteindelijke nucleaire ontwapening te herpakken, vast te houden en te versterken;
- Het dan nodig is om, te midden van alle korte-termijndruk, geloofwaardig te blijven sturen op het langere-termijndoel van afbouw, in combinatie met versterkte actueel-politieke inzet op preventie en voorzorg;
- Daarvoor een concrete langere-termijngerichte strategie voor Nederland en Europa ontwikkeld moet worden, gericht op het hernieuwen en versterken van de wereldwijde afspraken voor preventie van kernwapeninzet, tegen uitbreiding en proliferatie van nucleaire vernietigingscapaciteit, en ter bevordering en versnelling van gefaseerde afbouw van kernwapens (waarbij de door The Elders voorgestelde ‘minimisation agenda’ (<https://theelders.org/news/no-more->

[hiroshimas-elders-call-urgent-nuclear-dialogue-conflict-risks-rise](#)) en Nederlandse ondertekening van het VN-Verdrag inzake het verbod op kernwapens (TPNW) concrete tussenstappen kunnen zijn);

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer en het Europees Parlement om:

In samenwerking met gelijkgezinde partners, genoemde strategie te ontwikkelen, en op basis daarvan nationale en internationale politieke initiatieven te nemen ter versterking van de wereldwijde samenwerking gericht op gefaseerde afbouw van kernwapens.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie. GroenLinks-PvdA staat voor wederzijdse ontwapening en zal zich ook in de toekomst blijven inzetten voor multilaterale onderhandelingen over wederzijdse ontwapening.

Motie 18: Geen steun aan samenwerking met projecten die mensenrechten, natuur en biodiversiteit schenden in West-Papua (Ruchama Bwefar)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constateerend dat:

- Er al jaren grote zorgen zijn om de levens en de rechten van de inheemse bevolking van West Papua;
- Grootschalige mijnbouw al jaren voor vernietiging van tropisch regenwoud en ontworteling van gemeenschappen gezorgd heeft;
- Onafhankelijke mensenrechtenorganisaties het aantal doden onder de Papua bevolking in de afgelopen 63 jaar schatten tot 500.000 mensen;
- West Papua zwaar gemilitariseerd gebied is en gesloten voor journalisten;
- De VN Hoge commissaris voor de mensenrechten al zeven jaar wacht op toestemming van Indonesië om West Papua te bezoeken;
- De Indonesische minister van Defensie op 8 mei jl. ontvangen werd aan Wageningen University & Research in het kader van een grootschalig landbouwproject in West-Papua¹;
- Dit project de vernietiging behelst van 1 miljoen hectare tropisch regenwoud voor grootschalige landbouwprojecten in Wanam
- Geschat wordt dat 80.000 Papua's reeds ontheemd zijn geraakt en nieuwe inheemse gemeenschappen door deze projecten bedreigd worden in hun bestaan;
- Geplande en al gestarte projecten in Merauke een gebied bestrijken van 3 miljoen hectare², ten koste van biodiverse tropisch regenwoud;
- Het de verwachting is dat Indonesië tegen het einde van deze maand een Free Trade deal zal met Europa zal hebben voor 80% van hun EU-export³; en Nederland de grootste Europese investeerder is in Indonesië⁴.

Overwegende dat:

- Het aanpakken van de klimaatcrisis en het opkomen voor mensenrechten centraal staan in de visie van GroenLinks op de wereld, waarbij zij staat voor een eerlijke aanpak van de klimaattransitie en vooruitgang voor iedereen binnen de draagkracht van de aarde.
- In het GroenLinks PvdA verkiezingsprogramma van 2023 staat dat: "Financiële instellingen wordt verboden te investeren in nieuwe fossiele projecten. Er komt een vergelijkbaar verbod op de financiering van activiteiten die mensenrechten, biodiversiteit, dierenwelzijn en ecosystemen hier of elders in de wereld ernstige en onomkeerbare schade toebrengen" en "We hebben oog voor de nog altijd onderbelichte bladzijden van ons koloniale verleden, waaronder de historische en actuele situatie in West-Papua en de Molukken. En wij spannen ons in om huidige misstanden in voormalige kolonies (zoals de mensenrechtenschendingen in Papua) te verhelpen."
- Economische samenwerking niet ten koste mag gaan van mensenrechten, ecologische integriteit of lokale gemeenschappen

- De vernietiging van tropisch regenwoud wereldwijd sterk bijdraagt aan klimaatverandering en verlies van biodiversiteit, zoals ook recent weer werd onderstreept in VN-rapportages

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Expliciet op te komen voor de rechten van inheemse Papua-volkeren in gesprekken over ontwikkelingssamenwerking, defensiecontacten en economische samenwerking;
- Zich in te spannen voor transparantie rondom de Nederlandse handelsdelegatie(s) en contacten met Indonesische autoriteiten, inclusief rapportage over betrokken bedrijven en projecten
- Zich in te zetten voor strikte mensenrechten- en duurzaamheidstoetsing van Nederlandse handel en investeringen in Indonesië, in het bijzonder in West-Papua;
- Zich in te zetten voor strikte mensenrechten- en duurzaamheidstoetsing van Europese handel en investeringen in Indonesië, in het bijzonder in West-Papua inzake de onderhandelingen rond het EU-Indonesia Free Trade Agreement.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie omarmt deze motie. GroenLinks-PvdA staat voor een Nederland dat zich wereldwijd sterk maakt voor de rechten van inheemse volkeren, in het bijzonder ook die in West-Papua. Ook zet de Kamerfractie zich op dit moment al in voor duurzame handelsrelaties die welzijn van mens en milieu, hier en elders, nu en in de toekomst, bevorderen. Dit is ook waar wij handelsmissies, toekomstige handelsverdragen en handelsbetrekkingen op toetsen. Deze motie ziet de fractie als een aansporing om onze inzet voort te zetten.

Moties blok 6

- Maak Europadag (9 mei) een breed bekende feestdag in Nederland (Adriaan Hebly)
- Vrij(heid) met Ketu Koti (Riiziane Golamun)
- Hoog tijd voor een beter werkend Zorgsysteem (Lewi Vogelpoel)

Motie 19: Maak Europadag (9 mei) een breed bekende feestdag in Nederland (Adriaan Hebly)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- De regeringsleiders van de EU-landen in 1985 hebben besloten dat de Europese verjaardag op 9 mei valt. Dit is de dag dat een Franse minister in 1950 het startsein heeft gegeven om de (voorganger van de) EU op te richten;
- Alle 27 EU landen een nationale feestdag hebben (en vieren), maar dat we nog geen Europese verjaardag in alle 27 EU-landen gezamenlijk vieren op dezelfde dag;
- Het Europese Parlement in 2019 heeft opgeroepen om 9 mei in alle 27 EU-landen een jaarlijkse vrije (feest)dag te maken;
- Luxemburg als eerste EU-land aan deze oproep gehoor heeft gegeven en een vrije dag op 9 mei heeft ingevoerd;

Overwegende dat:

- We een sterk en verenigd Europa nodig hebben om onze vrede, vrijheid en welvaart in deze onrustige wereld te behouden;
- Het van belang is om naast de nationale identiteit, het Europe gevoel onder de Nederlanders te versterken;
- Een gemeenschappelijk jaarlijks terugkerende feestdag in Europa de onderlinge saamhorigheid en solidariteit tussen de burgers van de EU-landen bevordert;
- Het de hoogste tijd is dat Europadag op 9 mei ook in Nederland een officiële feestdag gaat worden;
- GroenLinks-PvdA met voorman Frans Timmermans een belangrijke proponent is van een sterker en meer verenigd Europa, en instrumenteel kan zijn om in Nederland een jaarlijkse vrije Europadag in te voeren;

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

Zich in te zetten om van Europadag 9 mei een breed bekende dag te maken waarop de gezamenlijke waarden van Europa door het hele land worden gevierd.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie omarmt deze motie. Op Europadag vieren wij onze Europese waarden en staan we stil bij alles dat ons in al deze verschillende landen verbindt. Wat ons betreft zou Europadag een breed bekende feestdag moeten worden die door het hele land heen wordt gevierd.

Motie 20: Vrij(heid) met Ketī Kotī (Rīiziane Golamun)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- GroenLinks-PvdA samen met andere politieke partijen op 8 juli 2021 in de Tweede Kamer middels een motie heeft opgeroepen dat 1 juli 2022, Ketī Kotī, een nationale herdenking en feestdag wordt (Kamerstuk: 30950-253);
- GroenLinks Amsterdam, PvdA Amsterdam, PvdA Castricum, PvdA Den Haag en PvdA Utrecht in 2021 de petitie 'Wij geven onze werknemers vrij op 1 juli', van Nederland Wordt Beter, The Black Archives en FunX hebben ondertekend, die oproept om 1 juli, Ketī Kotī, te verankeren als nationale feest- en herdenkingsdag;
- In 2021 de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht (G4) pleitten in een gezamenlijke brief naar het Rijk voor een nationale feestdag voor Ketī Kotī op 1 juli, een herdenkingsdag die in het teken staat van de afschaffing van de slavernij;
- Op 25 maart 2025, de Internationale Dag ter Herinnering aan de Slavenhandel en de Afschaffing ervan, de Haagse fracties van GroenLinks en de PvdA samen met andere politieke partijen opnieuw hebben aangedrongen bij het stadsbestuur om werk te maken van dit voornemen van de G4;
- Ketī Kotī voor het landelijke bureau GroenLinks een betaalde vrije dag is en de GroenLinks-PvdA Tweede Kamerfractie middels twee keuzedagen de mogelijkheid heeft om Ketī Kotī als doorbetaalde vrije dag op te nemen;

Overwegende dat:

- Het instellen van 1 juli als nationale herdenking en feestdag van belang is om een speciale dag te maken voor bezinning, dialoog en brede aandacht voor het gedeelde verleden in de Nederlandse samenleving;
- Gedurende lange tijd een roep uit de samenleving is om van 1 juli een nationale herdenking en feestdag te maken;
- De 1 juli vrij-campagne door meer dan 65.000 Nederlanders is ondertekend en een beroep doet op zowel de overheid als werkgevers om bij te dragen aan een respectvolle en waardige herdenkingsdag die alle Nederlanders de kans biedt om gezamenlijk te herdenken en vieren;
- Het vallen onder een CAO geen belemmering vormt voor het toevoegen van een betaalde vrije dag, omdat alle maatregelen die een werkgever instelt ter bevordering van het welzijn van de werknemers toegevoegd kunnen worden aan het beleid;

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Te blijven lobbyen totdat 1 juli een officiële feest- en herdenkingsdag is;
- Hier gevolg aan te geven door in gesprek te gaan over het vastleggen van 1 juli als een betaalde vrije dag in het personeelsbeleid totdat het een nationale feestdag is;
- De lokale GroenLinks en PvdA afdelingen aan te moedigen hetzelfde te doen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie wil de motie over 1 juli (Keti Koti) als erkende nationale herdenkings- en feestdag graag omarmen. Voor veel mensen is de herdenking en viering op 1 juli een belangrijk moment. Door van deze dag een erkende nationale herdenkings- en feestdag te maken, kunnen we als samenleving – in verbondenheid met de Caribische delen van het Koninkrijk en met Suriname – op een waardige wijze stil staan bij de verschikkingen van de slavernij en het leed en lot van de tot slaaf gemaakte mensen en hun nazaten. In de Tweede Kamer heeft de fractie hier herhaaldelijk – ook onlangs nog tijdens een debat over het slavernijverleden – voor gepleit. We zullen ons hier de komende tijd voor blijven inzetten. De erkenning van 1 juli als nationale dag biedt bovendien de kans om de bewustwording rondom het slavernijverleden te verdiepen en kan zo doorwerken in beleid, onderwijs en de samenleving als geheel. Wanneer 1 juli een nationale herdenkings- en feestdag is, zullen in veel cao's waarschijnlijk afspraken gemaakt worden over de mogelijkheid om deze dag als betaalde vrije dag aan te merken. Het blijft uiteraard altijd aan werknemers (via vakbonden) en werkgevers om onderling via de cao-afspraken over de precieze arbeidsvoorwaarden te maken. In de cao die geldt voor medewerkers bij de Kamerfractie bestaat reeds de mogelijkheid voor medewerkers om 1 juli als betaalde vrije feestdag op te nemen

Motie 21: Hoog tijd voor een beter werkend Zorgsysteem (Lewi Vogelpoel)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constateernde dat:

- De introductie van marktwerking met het regisseurschap bij private zorgverzekeraars niet heeft geleid tot een kostenreductie noch het oplossen van de wachtlijsten. Sterker de zorgpremie alleen maar stijgt, terwijl het recht op zorg ten opzichte van het voormalig ziekenfonds steeds verder verschaalt;
- De politiek nu slechts machteloos kan toekijken hoe ziekenhuizen, al dan niet ongecontroleerd omvallen of genoodzaakt zijn spoedeisende hulp locaties, intensive care afdelingen en of verloskamers te sluiten;
- De beschikbaarheid en vergoeding van o.a. medicijnen steeds meer en vaker onder druk staat en met regelmaat per medicijn bevochten moet worden;
- Veel tijd, geld en energie van zorgverleners nu verloren gaat aan administratieve lasten, waarbij de oorzaken van de regeldruk vooral buiten de eigen organisatie vandaan komen zoals vanuit verzekeraars (49%), wetgeving (11%) en toezichthouder(s) (6%);
- Te veel zorgverleners al dan niet ziek vervroegd de sector verlaten;
- De Tweede Kamer herhaaldelijk veel tijd en energie kwijt is aan de logische gevolgen van een markt onder regie van private verzekeraars, inclusief de uitwassen.

Overwegende dat:

- Iedere burger, arm of rijk, evenveel recht en toegang zou moeten hebben tot goede zorg;
- Een goede, toekomstbestendig zorgvoorziening een publieke verantwoordelijkheid is, waar iedereen ook verplicht aan bijdraagt;
- Het beschikbare zorgbudget maatschappelijk verantwoord besteed moet worden aan het doel waarvoor het bedoeld is: het verlenen van noodzakelijke zorg;
- Daarvoor publieke, democratisch gelegitimeerde regie nodig is, in plaats van sturing door private zorgverzekeraars;
- Marktwerking in de zorg leidt tot verspilling van zorggeld en inefficiëntie door onder andere de bijbehorende noodzakelijke reserves, tijdelijke contracten, winstmarges, en marketingkosten bij zowel verzekeraars als zorginstellingen;
- De regels van de markt goede, effectieve en efficiënte samenwerking hinderen en marktwerking niet geschikt blijkt voor het waarborgen van een basisvoorziening zoals de zorg;
- In eerdere moties leden zich hebben uitgesproken voor toenadering tot het Nationaal Zorgfonds dan wel anderszins voor heroverweging van het zorgstelsel en dat zij betoegeling van de macht van de verzekeraar wenselijk vinden;

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

Dat niet alleen de marktwerking, maar ook de wenselijkheid van de regierol van private zorgverzekeraars over onze zorg serieus ter discussie gesteld dient te worden in de gevoerde debatten;

En gaat over tot de orde van de dag

Advies: omarmen

Nu er nieuwe verkiezingen komen, komt er ook een nieuw verkiezingsprogramma van GroenLinks-PvdA. Het is eerst aan de verkiezingsprogramma commissie en uiteindelijk aan de leden die het programma vaststellen om hierin de plannen van GL-PvdA voor de zorg te beschrijven. Vanuit de fractie en Frans Timmermans is er recent een aanzet voor het verhaal van GL-PvdA op zorg gedaan. In het recente visiestuk staat dat: 'De zorg zullen we op een andere manier moeten organiseren, waarbij we uitgaan van samenwerking in plaats van concurrentie, zodat het welzijn van patiënten centraal komt te staan in plaats van de winst voor commerciële investeerders.'

Ook in ons huidige verkiezingsprogramma voor de TK23 pleiten wij voor een zorgstelsel waar stapsgewijs de doorgeslagen concurrentie en marktwerking uit wordt gehaald. Zodra het mogelijk is vormen we zorgverzekeraars om naar publieke zorgfondsen. Dit komt tegemoet aan de oproep in de motie. In lijn met de strekking van de motie om het Nederlandse zorglandschap anders in te richten heeft onze fractie zich afgelopen jaar keihard ingezet om de commercialisering en de opkomst van private equity in de publieke sector tegen te gaan. Bijvoorbeeld door middel van een wetsvoorstel dat de macht van private investeerders moet beteugelen en een voorstel om de commercie in de huisartsenzorg te stoppen.

Moties blok 7

- Verdediging van dubbele nationaliteit als instrument van inclusie (Daphne van Doorn)
- Uitvoering van artikel 24 van het VN-verdrag handicap: het recht op inclusief onderwijs (Trix Grooff)
- Pride = protest = een grondrecht (Ivo van Spronsen)
- Maak bijstand in het stembokje structureel mogelijk voor mensen met een beperking en mensen die laaggeletterd zijn (Rian Bolt-Lavrijssen)

Motie 22: Verdediging van dubbele nationaliteit als instrument van inclusie (Daphne van Doorn)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Het net gevallen kabinet heeft ingezet op het verder beperken van de toegang tot het Nederlanderschap door de naturalisatietermijn te verlengen van 5 naar 10 jaar, de taaleisen te verhogen en het principe van afstand doen van de oorspronkelijke nationaliteit te versterken;
- Deze lijn van beleid de toegang tot het Nederlanderschap juist moeilijker maakt voor mensen die maatschappelijk willen meedoen en bijdragen;
- Tegelijkertijd Nederlanders in het buitenland hier ook hinder van ondervinden. Nederlanders in het buitenland en hun kinderen hebben nog steeds nauwelijks mogelijkheden om hun Nederlandse nationaliteit te behouden of terug te verkrijgen als zij ook een andere nationaliteit willen of moeten aannemen;

Overwegende dat:

- Het erkennen van dubbele nationaliteit een teken is van vertrouwen in betrokkenheid bij meerdere gemeenschappen en past binnen een moderne, open samenleving;
- De gezamenlijke fractie zich krachtig blijft verzetten tegen uitsluiting en stigmatisering op basis van afkomst of nationaliteitsstatus;
- Veel Nederlanders in het buitenland en mensen met een andere nationaliteit in Nederland veel hinder ondervinden van dit restrictieve beleid (o.a. bij het openen van bankrekeningen, democratisch recht van stemmen bij verkiezingen, maar ook bij het opzetten van ondernemingen).
- Nederlanders die in het buitenland wonen én mensen die in Nederland een nieuw bestaan opbouwen, beiden recht hebben op een beleid dat hun verbondenheid met Nederland erkent;

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Zich actief in te zetten voor een inclusief nationaliteitsbeleid.
- Zich actief te verzetten tegen verdere versobering van het nationaliteitsbeleid zoals voorgesteld in het afgelopen regeerakkoord van het net gevallen kabinet;
- Zich in te zetten voor de structurele en brede openstelling van dubbele nationaliteit, inclusief voor Nederlanders in het buitenland en voor mensen die Nederlander willen worden zonder hun oorspronkelijke identiteit volledig te hoeven opgeven;

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De Tweede Kamerfractie bedankt de indiener van de motie. De motie is in lijn met het initiatiefwetsvoorstel Paternotte/Mutluer die beoogt de dubbele nationaliteit voor Nederlanders die dat wensen mogelijk te maken. Het aanvaarden van een andere nationaliteit dan de Nederlandse mag dan niet meer het van rechtswege verliezen van de Nederlandse nationaliteit veroorzaken. Ook zijn wij tegen de genoemde versoering van het nationaliteitsbeleid voor niet-Nederlanders.

Motie 23: Uitvoering van artikel 24 van het VN-verdrag handicap: het recht op inclusief onderwijs (Trix Grooff)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- Het Nederlandse onderwijs vele problemen kent;
- Het aantal kinderen dat niet met de buurtkinderen naar school kan maar in busjes naar speciaal onderwijs moet, groeit;
- Het aantal thuiszitters groeit;
- Het aantal vrijgestelden=verstoken van onderwijs groeit;
- Jongens bij de uitvallers oververtegenwoordigd zijn en naar influencers als Andrew Tate dreigen te trekken;
- Lees- en rekenvaardigheid blijft afnemen;
- Kansenongelijkheid blijft toenemen.

Overwegende dat:

- Dit alles (mede)veroorzaakt wordt door ons selectieve onderwijssysteem, bijvoorbeeld wie naar het reguliere onderwijs, het speciaal onderwijs of niet naar school mag;
- De enige remedie is om geen selectie toe te passen, dus ook niet naar handicap;
- Dit wordt uitgelegd in het commentaar 4 van het VN-Verdrag handicap;
- Dit reeds in Italië al 50 jaar wet is;
- Met inclusief onderwijs de kansengelijkheid toe neemt en de druk op leerkrachten en leerlingen afneemt;
- De selectiedruk afneemt;
- Er extra handen in de klas komen wanneer extra zorg of speciaal onderwijs in de klas nodig is;
- Hierdoor de mentale gezondheid van leerkracht en leerling beter wordt;
- Het vak bovendien aantrekkelijker wordt, als men taal en rekenen en de andere vakken tussen twee leerkrachten verdeelt;
- Speciaal onderwijs in aparte setting transformeert naar speciaal onderwijs als dienst waarbij de leerkrachten in de reguliere klas komen.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- In woord en daad zich te blijven inspannen voor inclusief onderwijs, zoals beschreven in artikel 24 van het VN-verdrag handicap en hiertoe barrières weg te nemen in zowel landelijke wetgeving als lokale regelgeving, zodat leerlingen, ouders, leerkrachten en professionals goed worden ondersteund.
- Bij nieuw- en verbouw van scholen de Europese toegankelijkheidsnormen te hanteren.
- Zich te realiseren dat inclusief onderwijs op enig moment tot fusering van regulier en speciaal onderwijs noopt.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

GroenLinks-PvdA staat voor een samenleving waarin iedereen kan meedoen, en kinderen vanaf jonge leeftijd elkaar tegenkomen, samen spelen en leren van elkaar. In de Tweede Kamer zijn wij de partij die dit agendeert, en we doen voortdurend voorstellen om de belemmeringen in regelgeving en financiering tussen zorg en onderwijs weg te nemen. Maar we hebben wel een lange weg te gaan, het enorme lerarentekort, bezuinigingen en het ontbreken van daadkracht en visie bij deze en het vorige kabinet, neemt het aantal kinderen met een beperking dat geen onderwijs krijgt toe. En ondanks dat Nederland het VN-verdrag handicap heeft ondertekend, heeft de staatssecretaris van onderwijs recent nog aangegeven geen prioriteit te geven aan het toegankelijk maken van schoolgebouwen, ondanks dat hier een aangenomen Kamermotie van GroenLinks-PvdA op ligt.

De indieners van deze congresmotie vragen om ons blijvend in te zetten voor toegankelijkheid en inclusief onderwijs. Dat zien wij als een mooie ondersteuning van onze inzet. Het doel van inclusief onderwijs is wat ons betreft dat leerlingen zoveel mogelijk samen naar school gaan, maar dat de kennis van het speciaal onderwijs niet verloren gaat. Daar zullen wij naar blijven streven, met de kanttekening dat dit een proces van de lange adem blijft. Laten we hierop een voorloper zijn en zowel landelijk als in de gemeenteraden collega en politici meenemen zodat dit mooie ideaalbeeld werkelijkheid wordt.

Motie 24: Pride = protest = een grondrecht (Ivo van Spronsen)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- In verschillende (EU-) landen de mensenrechten waaronder de bescherming van LHBTQIA+ personen op dit moment onder druk staan
- Prides bij uitstek manifestaties zijn om hiertegen te protesteren
- De Pride manifestaties in Budapest en Istanbul dit jaar verboden zijn

Overwegende dat:

- De vrijheid van meningsuiting, vergadering en betoging fundamentele mensenrechten zijn;
- Alle (huidige en mogelijk toekomstige) lidstaten van de Europese Unie verantwoordelijk zijn voor het naleven van mensenrechten en beschermen van minderheden;
- Het (demissionaire) Nederlandse kabinet en de Europese Commissie zich niet sterk genoeg hebben uitgesproken en zeker niet daadkrachtig hebben opgetreden om deze mensenrechtenschendingen tegen te gaan

Veroordeelt ten scherpste:

- Het verbod op Pride manifestaties in o.a. Budapest en Istanbul

Roept op aan de gezamenlijke fracties van de Tweede Kamer en het Europees Parlement om:

- Steun uit te spreken aan alle mensen die in Budapest en Istanbul toch vreedzaam willen samenkomen en protesteren voor gelijke rechten.
- Met zoveel mogelijk (volks)vertegenwoordigers van onze partijen naar Budapest en Istanbul te gaan om solidariteit te tonen met de LHBTQIA+ bewegingen aldaar en vreedzaam te protesteren voor mensenrechten en bescherming van minderheden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

De strekking van de motie is in lijn met de huidige inzet van de Tweede Kamerfractie. In deze tijd is het enorm belangrijk om te strijden voor gelijke rechten voor de LHBTQIA+ gemeenschap. Zeker nu deze rechten wereldwijd onder druk staan is het belangrijk om mee te doen aan Pride. Daarom steunen wij de mensen die naar de Pride in Budapest gaan om op te komen voor het recht om te zijn wie zij zijn en zijn ook onze eigen volksvertegenwoordigers aanwezig in Boedapest.

Motie 25: Maak bijstand in het stembokje structureel mogelijk voor mensen met een beperking en mensen die laaggeletterd zijn (Rian Bolt-Lavrijssen)

Het gezamenlijk congres van de PvdA en GroenLinks, bijeen te Nieuwegein op 21 juni 2025,

Constaterende dat:

- In Nederland ongeveer 2,5 miljoen mensen laaggeletterd zijn of moeite hebben met digitale en schriftelijke informatie, wat hun zelfstandige maatschappelijke participatie belemmert;
- Deze mensen in de praktijk obstakels ervaren bij het zelfstandig uitbrengen van hun stem tijdens verkiezingen;
- De huidige Kieswet slechts bijstand in het stembokje toestaat bij fysieke beperkingen, waardoor mensen met cognitieve, taal- of andere niet-zichtbare beperkingen worden uitgesloten van passende ondersteuning;
- Dit leidt tot ongelijke toegang tot het stemrecht, terwijl dit een fundamenteel onderdeel is van een inclusieve democratische rechtsstaat;
- Het eerdere wetsvoorstel 'Tijdelijke experimenten wet bijstand in het stembokje' bedoeld was om lokaal te experimenteren met ondersteuning bij het stemmen;
- Het kabinet inmiddels werkt aan een nieuw wetsvoorstel dat landelijk hulp in het stembokje op verzoek mogelijk maakt, zonder eerst via een experimentele fase te gaan;
- Dit voorstel aansluit bij het VN-verdrag Handicap, dat Nederland verplicht tot het nemen van doeltreffende maatregelen om mensen met een beperking volwaardig te laten deelnemen aan het politieke en openbare leven;
- Landelijke invoering van bijstand in het stembokje een noodzakelijke stap is richting een toegankelijke, inclusieve democratie.

Overwegende dat:

- Stemrecht een fundamenteel onderdeel is van onze democratie en volledig toegankelijk moet zijn voor iedereen, ongeacht beperking of taalvaardigheid;
- GroenLinks-PvdA gelijke toegang tot maatschappelijke participatie en inclusief beleid actief bevordert;
- Structurele ondersteuning bij het stemmen bijdraagt aan het verkleinen van ongelijkheid en het vergroten van het vertrouwen in de democratische rechtsstaat;
- Gemeenten een sleutelrol vervullen in de organisatie van verkiezingen en daarmee invloed hebben op de toegankelijkheid van het stemproces;
- Gemeenten binnen de huidige kaders al inclusieve maatregelen kunnen nemen, zoals begrijpelijke informatievoorziening en training van stembureauleden;
- Een proactieve houding van gemeenten van groot belang is om het stemrecht voor iedereen daadwerkelijk toegankelijk te maken.

Roept op aan de gezamenlijke fractie van de Tweede Kamer om:

- Zich actief in te zetten voor een snelle behandeling en invoering van het wetsvoorstel dat bijstand in het stembokje op verzoek landelijk mogelijk maakt;
- In het parlement te pleiten voor een uitvoering van deze wet die uitgaat van inclusie en gelijke toegang voor iedereen;
- Gemeenten nadrukkelijk te betrekken bij de uitvoering van deze wet, en hen te stimuleren tot en faciliteren in het treffen van aanvullende maatregelen, zoals duidelijke communicatie, begrijpelijke steminstructies, training van stembureauleden in inclusieve dienstverlening en financiële tegemoetkoming voor de aanvullende maatregelen;
- Erop toe te zien dat de uitvoering van het VN-verdrag Handicap leidend blijft bij het organiseren van verkiezingen, zodat niemand wordt uitgesloten van het stemrecht.

En gaat over tot de orde van de dag.

Advies: omarmen

Deze motie is volledig in lijn met waar wij ons als Tweede Kamerfractie momenteel voor inzetten: de toegankelijkheid van onze samenleving en de uitvoering en implementatie van het VN-verdrag en haar principes. Hoewel de verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke uitvoering en handhaving van de wet ligt bij de Kiesraad en het ministerie, kunnen wij als Tweede Kamerfractie dit wel benoemen.